

„Egy a test, a lélek és a hang”

Nem szereti visszahallgatni a felvételeit, mert sosem elégedett igazán. Pedig idén négy lemezt készített, az egyik közülük első szólóalbuma a Warner Classics & Eratónál, mellyel tucatnyira nőtt felvételei száma. Baráth Emőke a Versailles-i Operában és a Théâtre des Champs-Élyséesben is rendszeresen énekel, a legnevesebb fesztiválok visszatérő vendége, gyakran szerepel Jarousskyval és felléphetett Cecilia Bartolival is. A barokk zenei életben világhírű, s most már itthon is egyre többen ismerik nevét. A lírai szoprán rendhagyó utat járt be az elmúlt években, s a nehéz pillanatokon a zenébe vetett hite segítette át.

Händel Partenopéjának felvételén többek között Gauvin, Jaroussky a partnere. Valóban ez az album volt az első lépés ahhoz, hogy a Warner szólólemezzel kérje fel?

Ez is segített, akárcsak a később, Jarousskyval készített duettlemezzel. Felfigyelt rám a Warner vezetősége, s miután szívesen adnak lehetőséget az ifjú tehetségeknek, nekem is bizalmat szavaztak, exkluzív szerződést kötöttek velem. Mindezt egyébként az Il Pomo d'Oro indította el: a zenekar ajánlott a *Partenope* felvételére. Velük dolgoztam a szólóalbumon is, amelyből a magyar közönség is kap ízelítőt, hiszen január 3-ai zeneakadémiai estemen a lemez dalaiból válogatunk. Az album címe *Voglio cantar*, a bemutatója január 5-én lesz.

Strozzi, Cavalli, Cesti művei szerepelnek majd rajta. Szabad kezet kapott az album összeállításában?

Igen, várták is tőlem az ötleteket. Női témát szerettem volna, így örültem, amikor egy kollégám felhívta a figyelmem Barbara Strozzihoz. Ő az egyik első női zeneszerző, s születésének 400. évfordulóját 2019-ben ünnepeljük. Az apja költő volt, ő pedig énekesnő, aki remek darabokat komponált, s ezeket a saját nevével jelentette meg. Minden értelemben modern nőnek számított. Ösztönösen írt, műveiben nincs olyan szerkezeti szigor, mint Cavalli darabjaiban, de nagyon szépek és jól énekelhetők. Izgalmas feladat volt összeszedni az áriákat, egy olasz zenetörténész volt ebben segítségemre. Strozsinak egyébként tanára volt Francesco Cavalli, s ennek a velencei korszaknak meghatározó szerzői közé tartozott Antonio Cesti is. Ez az itáliai barokk igazán a világom.

Harminchárom évesen tucatnyi lemezzel büszkélkedhet, a Hungarotonnál Virág Emesével készített Debussy-dalválogatása felkerült az International Classical Music Awards 2018. évi jelöltjeinek listájára. Meghallgatja a felvételeit?

Nem, mert mindig feldühítenek. Csak a hibákat hallom. S bevallom, ritkán veszek elő CD-t. Inkább a Spotify összeállításokat hallgatom. Már ott is egyre több a felvételem, a legújabb egy tavalyi operaalbum: Stradella *La Doriclea*.

Vissza tudja adni egy stúdiófelvétel az élő előadás hangulatát? Hamar elsajátította felvételkészítés sajátos technikáit?

A stúdió steril környezet, ahol az a cél, hogy a legpontosabb, legtisztább formájában hagyjuk az utókorra az adott darabot. Egy operaelőadás vagy koncert más hangulatú, az az igazi közösségi élmény – bár akadt már olyan felvétel, melyen a partnerem olyan átéléssel énekelt, hogy könnyekre fakadtam... Az első lemezfelvételemnél azonban nem a meghatottságtól, hanem a kiborulástól sírtam. Nem tudtam ugyanis, hogyan kell beosztani a hangomat, az erőmet. Beugrással, Sestóval kezdtem Händel *Giulio Cesaré*jában. Rengeteg volt az énekelnivalóm, duettek, áriák, s mind-mind nehéz. Két héten át tartott a felvétel, azt éreztem, nem fogom bírni...

De bírt és sikert is aratott Alan Curtis vezényletével, aztán következtek az újabb és újabb albumok.

Nem tudom, a maestro hogyan győzte meg a lemezkiadót, hogy egy kezdőre bízta ezt a fontos szerepet. Mostanra azonban megtanultam a trükköket. Persze minden alkalommal követek el hibákat, de ezekből is tanulok. Fontos, hogyha van lehetőség, az embernek legyen egy tényleg pihenéssel töltött szabadnapja. S persze vigyázni kell a hangra, este nincs sörözés, hosszú beszélgetések. Régen ezzel nem foglalkoztam, de ma már, ha aznap koncertem van, nem is szólok meg. A felvételnél lényeges szabály, hogy nem szabad pánikba esni. A lemeznek el kell készülni. Végig kell menni minden részleten, s aztán lehet még javítani. Ha jó a társaság, a rendező kedves és türelmes, akkor nagy élmény egy felvétel. Ha viszont valaki szítja a feszültséget, az mindent tönkre tesz. Hiszen egy a test, a lélek és a hang. Ha engem megbánt valaki, ha célzott gonoszságot érzek, akkor lebénulok.

„Az első lemezfelvételemnél nem a meghatottságtól, hanem a kiborulástól sírtam.”

Még most is?

Ritkábban, de azért előfordul. Bár már képes vagyok megvédeni magam, s megtanultam nemet mondani is, ami nagyon fontos. Szerencsére túl vagyok már azon az időszakon, amikor mindent el kell vállalni.

Meglepve olvastam, hogy kezdőként akadt olyan tanár, aki lebeszélte volna az éneklésről...

Valóban így volt, de nem érdekelt. Mert annak ellenére, hogy nem muzsikus családból származom, gyerekként rám talált a zene – ahogy a nővéremre is, aki ma az Operaház oboaművésze. Meg sem fordult a fejemben, hogy nem ez a jó irány, a barokk zene pedig szerelem volt első hallásra. Ahogy felfedeztem Bach műveit, azonnal megdobbant a szívem... Nem tudtam elképzelni, hogy ne ez legyen az utam. Mintha egy műhold volnék, amelyet ha fellőnek, biztosan rááll a saját, megfelelő pályájára. Ósbizalom élt és él bennem a zene iránt. A Szent Istvánban Hormai István növendéke voltam, imádtuk mindannyian, s ő arra is figyelt, hogy kinek melyik tanár lehet a legjobb. Nekem Pászthy Júliát javasolta a Zeneakadémián, az én hangomhoz ő volt megfelelő mester, hiszen lírai sopránokra specializálódott. Valóban kiválóan tudunk dolgozni, ráadásul Juli néni is mindig kimondja, amit gondol, akárcsak én. Ő biztatott a versenyekre, segített ösztöndíjakat szerezni, így jutottam el a tengerentúlra vagy Ausztriába. Sok értékes embert ismertem meg, jó kapcsolatokat szereztem általa, bár általában kilógtam a sorból. A hangom természete miatt nem illett bele a tradicionális keretbe. S meg kell mondom, nem igazán voltak terveim az énekszak utánra. „Majd lesz valahogy” – ez volt a mentalitásom. Nem volt még kész a hangom, kellett neki az érési idő. Idén

A Magyar Állami Operaház Tündérválójának című előadásán, 2016-ban. © Nagy Attila / M40

végre azt érzem, hogy én irányítom ezt a szerkezetet. De 12 évbe telt.

Azért közben is haladt a karrierje, hiszen az innsbrucki versenyen figyelt fel önre Alan Curtis.

S hívtam előadásokra, lemezfelvételekre, amelyek újabb felkéréseket, kapcsolatokat eredményeztek. Juli néni támogatta is, hogy vegyek részt barokk kurzusokon: előbb tanuljak meg rendszeresen énekelni, aztán majd megtalálom, mit fogok csinálni. Aki ugyanis azt gondolja, hogy a barokk éneklés fejhargon való „nünükézést” jelent, nagyot téved. A technika, a koloratúrák gyorsasága mindig ment, de így megtanultam azt is, mi az, amivel nekem rendszeresen dolgoznom kell. Olyan ez, akár az edzés: ha kimarad egy nap, máris érződik, ezért mindennap gyakorolok. Szerencsére a barokk repertoár nagyon változatos, s így rengeteg drámai hősnő bőrébe bújhatok.

„Mintha egy műhold volnék, amelyet ha fellőnek, biztosan rááll a saját, megfelelő pályájára.”

Úgy tudom, még ma is kikéri Pászthy Júlia vagy Kolonits Klára tanácsát.

Rossz annak, aki képtelen erre. Nekem Klári nem egyszer mentette meg „az életemet” az instrukcióival, Juli néninek pedig temérdek a tapasztalata. Minden pályán akadnak hullámvölgyek, mélypontok, ahonnan ki kell kecmeregni.

Én is kaptam sok pofont. Ugyanis egy periódusnak, ami próbából, koncertből, próbajátékból áll, mindig megvan a maga görbéje. S olyan nincs, hogy az ember végig a csúcson legyen. Ha egy hangversenyt követő napon megy el próbaéneklésre, nem valószínű, hogy sikeres lesz. De ezeket a poklokat meg kell járni, mert a kudarcokból lehet a legtöbbet tanulni. Huszonévesen azt képzeltem, ki lehet játszani a fizika törvényeit, ma már azonban képes vagyok elengedni egy-egy meghallgatást.

Nem tipikus operadíva...

A barokk világ kicsit más. Itt szinte mindnyájan ismerjük egymást, jóban vagyunk a karmesterekkel, a többi énekes-szel. A hagyományos operai közegben talán nem is tudnék működni, ott nekem sok a képmutatás, a látszat. A barokk műveket gyakran adjuk elő karmester nélkül, s így olyan közel kerülünk egymáshoz, olyan intim közeg alakul ki, amely nem működne, ha nem lennénk egymással teljesen őszinték. Ez egy emberségesebb világ. Már csak amiatt is, hogy ha az ember beleássa magát a barokk zenébe, és látja, hogy mennyi kiváló komponista és remekmű létezik, hogy mekkora ez az univerzum, akkor érzékeli a saját kicsinységét, és nagyon szerényné válik.

„Aki azt gondolja, hogy a barokk éneklés fejhargon való »nünükézést« jelent, nagyot téved.”

Hamar befogadta a régi zenei közeg? Nem félt, amikor először lépett színpadra Jarousskyval?

A kontratenorok között akad azért néhány díva, de Philippe egyáltalán nem ilyen. Kedves, vicces, s már a találkozásunk első perceiben szertefoszlott az összes aggodalmam, amikor láttam, ő is ugyanolyan ember, mint bármelyikünk. Jó vele koncertezni, lemezt készíteni, tanulni tőle. Egyszer már Cecilia Bartolival is énekelhettem. Különleges volt az az *Alcina*-előadás, mert be kellett ugranom, s az árokból énekeltem Morgana szerepét. Bartoli támogató volt és közvetlen, de én retentő zavarban voltam, hiszen rá félistenként tekintünk. Egyszer Jaroussky mondta is, hogy a régi zenében megkülönböztethetünk Bartoli előtti és Bartoli utáni korszakokat... A Händel-előadás végén köszönetet mondtam Cecilának azért, amit a műfajért tett, s az inspirációért, amit napi szinten nyújt. Életet lehel a fossziliákba, életre keltette a múzeumi tárgyakat. S most már ezt igényli a közönség. Arra a teljesítményre, amit vokálisan, színészileg nyújt minden alkalommal, kevesen képesek. Ehhez kell egy karakter, idegrendszer... Én képtelen volnék rá. Az embernek meg kell tanulnia, hogy mi a feladata, és azon munkálkodni az életében.

Nem nyomasztó az, hogy itthon a barokk zenének sokkal kisebb a közönsége, s Önt például a franciák sokkal jobban ismerik?

Azért itthon is akad már egy megfelelő mag, hiszen Vashegyi György törzsközönseget teremtett. Akadémista korom óta rengeteget tanultam tőle, mindig örömmel szerepelek a koncertjeiken. Persze az itthoni szűk réteg, ezért ha Magyarországról érkezik felkérés, Mozartot szoktam javasolni: az ő műveit is szívesen éneklek. Egyébként később örömmel tennék az itthoni régi zenéért, a műfaj tanításáért, s azért, hogy népszerűbbé váljon. Nyáron a váci Régi Zenei Napokon a fellépés mellett mesterkurzust is adtam, és nagyon élveztem. Azóta felkértek egy újabbra, s többen jelentkeztek hozzám növendéknek, egyelőre azonban ennek a felelősségét még nem vállalhatom. Azt azonban érzem, hogyha egyszer netán már nem koncertezem, nem születnek lemezfelvételeim, akkor is ott lesz a zene az életemben.

Említette korábban azt is, hogy nem lenne állandó társulat tagja.

Ha egyetlen színházban kellene dolgoznom, beleőrülnék. A változatosság, a változékonyság a léleletem, ezért szeretem annyira a barokkot is. Itt nincsenek százas szériák... Nehezen viselem a rutint, az ismétlődést. Nem is tudok most olyan helyet mondani, ahol szívesen lennék sok-sok éven át. Jelenleg élvezem azt, hogy járom a világot, s örülök, hogy egy olyan francia ügynökségnek lehetek a művésze, amely Jarousskyt is képviseli. Ők figyeltek fel rám. Előttük többen is megkerestek, de az intuícióm mindig elutasításra sarkalltak. A Concerts Parisiens tagjai azonban több hangversenyen meghallgattak, s utána kérdeztek meg, lenne-e kedvem csatlakozni. Amikor mellettük döntöttem, számomra az is lényeges szempont volt, hogy legyen idejük, energiájuk a művészekre, és be is váltották a hozzájuk fűzött reményeim.

„Az embernek meg kell tanulnia, hogy mi a feladata, és azon munkálkodni az életében.”

Miről számolna be szívesen tíz év múlva?

Fogalmam sincs. Hiszen három évvel ezelőtt sem gondoltam volna, hogy ilyené válik a hangom, vagy, hogy szólólemezt készíthetek. Megyek, amerre visz a flow. Elfogadom azt, amit az élet nyújt. Inkább a magánéletben vannak terveim, szakmailag nincsenek konkrét célkitűzések. Örülök, hogy ősszel énekelhettem a Nemzeti Filharmonikusokkal, hiszen az együttesbe már kamaszként beleszerettem, vagy, hogy Schubert *Winterreiséjé*t előadhattam a Zeneakadémián, mert a dalok is fontosak a számomra. A Római Operaházban Gluck *Orfeójában* szerepelek tavasszal, aztán megyek Bostonba egy régizene fesztiválra, nyáron Innsbruckban pedig Cesti *La Doriján*ak egyik szerepét éneklek. Két évre tele a naptáram. Kérdés, hogy milyen lehetőségeket rejt még a hangom, hová fejlődöm lélekben... De már eddig is sokkal többet kaptam, mint amit reméltem. S most minden jó úgy, ahogy van.

FON
TRADE MUSIC
Egy valódi hangszerbolt

Kiemelkedően széles választékkal várjuk vásárlóinkat!

fontrademusic.hu
1081 Budapest, Kiss József utca 14.
+36 1 210 2790, +36 30 488 6622
Nyitvatartás: h-p 9⁰⁰ -17³⁰

Adams Alexander Alphasax A&S Bach
Bags Berg Larsen BG Blackburn
Buffet Crampon B&S Cannonball Cherub
Conn-Selmer Courtois D'Addario Denis
Wick Dotzauer Edwards Francois Louis
Gard Gator Getzen Hammig Hohner
Holton Hoyer Jody Jazz Jupiter Keilwerth
King König & Meyer Kromat Leblanc
Lorée Ludwig Majestic Manhasset Marca
Marigaux Melton **Muramatsu** Musser
Neotech P. Mauriat Pearl Powell Rigotti
Sankyo Schagerl Schilke Schneider
Schreiber Seiko Selmer Silverstein Steuer
Straubinger Studio 49 Theo Wanne
Trevor J. James Vandoren Wilde+Spieth
Wittner Yamaha Yanagisawa Zoom